

**Rewbe
maaybe
be
Wodbe E
Haajuuji**

Randolf Dun

Rewbe Mawbe e Wodbe E Haajuji

Jabbugol rewbe sowiibe no haanirta nii

Matta 23 aaya 14 "Bone onon, onon jannginoobe Tawreeta e Farisa'en, onon naafige'en, ngam on don nyaama cuudi rewbe maaybe, on don wada duwaawu juutdo ngam hollugo hoore maako.

Marku 12 aayeeji 38 haa 40 wi'i "Reentodee jannginoobe Tawreeta, be yidi yahdugo bee limce juutde, be yidi salminaago nder luumooji, be don mari joodorde burdude nder cuudi dewal, be don nyaama cuudi rewbe maaybe, be don yama du'aaji juutdi."

"E oon sahaa, nde limngal almudbe bee beydotoo mawnude, wullitaango yahuud en Hellenistik en mbaadi e Yahuuda en Hebraik en, wonde rewbe mabbe ina nakkiraa e nder peccugol nguura ñalnde kala". Kuude 6 aaye 1.

Kuugal Galle mabbe

Timote arandeere 5 aayaare 3 haa 8 wi'i "Teddin rewbe rewbe goonga. Ammaa to debbo woodi bikkoy malla taaniraabe, be jangga no be don holla besngu mabbe dewal mabbe [e be tokka besngu mabbe, be ngartira wobbe haa saro'en mabbe, ngam dum welni yeeso Allah."

Ko debbo jom suudu tigi rigi heddi tan, ina joginoo yaakaare mum e Alla, ina jokki e duwaawu e duwaawu jamma e ñalawma, kono debbo jom suudu mum, ko maaydo hay so ina wuuri. Yamir dee gede kadi, mbele de ngonaa cemmbinde. Ammaa to goddo hokkata banndiraabe maako, haa teenti bee saare maako, o yeddi goondinki, o buri mo goondinaay bonde. Debbo goondindo woodi banndiraabe maaybe, o hakkilan be. Ekklessiya taa beydoo teddude, mbele ina toppita 6e ngonaa gootum.

Koolaado kuubal: So tawii debbo goondindo jogiido banndiraabe jom suudu feeñii ina yaltina worbe goondinbe. Kono, Kerecee'en fof, gorko walla debbo, ina daminaa maa toppito dum en. Ina gasa tawa gorko oo ina foti rokkude jawdi, mbele ina waasa ustude ekkol. Rewbe winnditaabe bee madata ko golle toppitagol, tawa ina reena kala ko ina fota e banndiraabe gorko "toppitiibe" rewbe e nder galle mum walla e nder galle mum. Joofnirde miijo.

Kuugal Eklesiya.

"Ko nii nganndirten yidde: Almasiihu hokki nguurndam mum ngam men. Enen ne, eden poti rokkude nguurndam men ngam banndiraabe men".

"Diina laabdo, mo laabaani yeeso Alla Baaba, ko dum woni: toppitaade sukaabe yaayaabe e rewbe sowiibe e nder cadeele mum en, e reenaade hoore mum e aduna".

Timote 5 aaye 5 ina laabtina. "Mo woni debbo jom suudu mum, mo alaa ko heddi e mum, ina joginoo yaakaare mum e Alla, ina jokki e duwaawu e duwaawu jamma e ñalawma, kono debbo jom suudu mum ina maayi hay so ina wuuri".

Koolaado kuufal: Goonga debbo jom suudu ko gooto mo:

Alaa besngu e kala sifaa.

- a. Ina jogii galle mo wonaa Kerecee'en mo rokkataa mo ko ina toppita dum, ma a taw ko sabu ko o Kerecee'en.
- b. Ko debbo jom suudu baawdo, mo alaa ko wadata ngam hebde haajuuji mum, mo nanndaani e baasal.
- c. Iwdiiji Kerecee'en debbo jom suudu baawdo kono toppitaaki haajuuji mum buri bonde e be ngoondinaani. Jokku miijooji.

Timote arandeere 5 aaye 9 e 10 Debbo mo maayi maayi, winnditee nder limngal mabbe, to o woni.

- a. ko famdi fof duubi capande jeegom, .
- b. wonnoo ko debbo gorko gooto, .
- c. jogaade innde e golle moyye, .
- d. ina mawni sukaabe, .
- e. hollitii jabbaade hobbe, .
- f. looti koyde seniibe,
- g. ina toppitii torraabe, .
- h. o halfini hoore makko e kala golle moyye".

Ekklessiya winndita debbo maayi ngam wadugo kuugal (kuude) ngam haaje saare ekklessiya.

- a. Golle potde wadeede dee kollitaaka
- b. Nokkuuji do golle dee mbadetee ina cifaa
- c. Haajuuji ina mbaawi hebeede e rokkude nguura walla kaalis ngam soodde haajuuji

Rewbe jom en galleeji ina mbinndee e limoore ndee ngam won e golle.

- a. Golle mabbe ngam saare ekklessiya wadaaka nder "maadi ekklessiya" bana no walaa.
- b. Ekklessiya ina foti toppitaade rewbe jom en galleeji be mbinnditaaki.

Ko famdi fof duubi capande jeegom

- a. E nder Teeminande adande ndee, rewbe yahroobe e duubi 60 ina mbaawi, e nder ordinateeruuji mum en, maayde hakkunde duubi 60 e 70.
- b. Yidde jikkondire ina heewi ustaade e nder duubi cakkitiidi nguurndam mabbe.
- c. Rewbe rewbe be ngalaa duubi 60 ina poti toppitaade ekkol haa jooni kono be mbinnditaaki sabu be daminaaki resde be timmina golle de be mbinnditanoo.

Koolaado kuubal: Debbo gorko gooto ina waawi wonde

- a. Dewgal tan ko laawol gootol
- b. Dewgal kadi caggal ceergal joofnungal dewgal ngal jom suudu mum wadi e njurum (jenaagal).
- c. Dewgal kadi caggal ceergal joofnungal dewgal ngal e zinaa ; woni, bonnude aadi dewgal ko wonaa e njurum.
- d. Dewgal kadi so tawii dewgal ngal joofi ko e maayde gorko
- e. Dewgal e gorko gooto tan e sahaa gooto- wonaa debbo keewdo
Joofnirde miijo.

Innde e golle moyye

- a. Renndo ina anndi mo, ina hormii mo sabu omo wallita wofbe e golle makko moyye
- b. Rewbe jom en galleeji be ngonaa e golloraade e wadde golle moyye tawa ina resndaa, be daminaaki wadde dum caggal nde be ngoni jom suudu en.

Sukaabe nehdi

- a. Ko njjiy-den e jibinannde debbo
- b. Ndeedoo feere ina waawi hebtineede e jibinannde sukaabe waasbe hay so tawii alaa bidfo jibinaado
- c. Toppitaade sukaabe sahaa e sahaa fof, alaa ko jogori wadde so wonaa nehde sukaabe

Hollirde jabbaade e rokkude haajuuji jooni jooni to yimbe be ngonaa sehilaabe walla banndiraabe

Looti kosde seniibe e wadde Kerecee'en yahoobe ina mbeltii, darnde maccudo

Toppitii torraabe

- a. Ina gasa tawa maccudo fiyaado, jibinannde bidfo murtudo sehil walla banndiraawo, debbo deyyudo walla torraado sabu iimanaagal, bidfo jom suudu walla mo yidaaka heddii ngam daranaade hoore mum.

O halfini hoore makko e kala golle moyye.

- a. Golle debbo jom suudu hade mum wonde debbo jom suudu ina kollita laabndal wonde ko o maccudo Alla
- b. Neddo ina foti daminaade golle maccudo makko ina njokki, o wontataa ko jom njurum, jom njurum, walla jom njurum caggal nde o yettaa e limoore mabbe.

"Sala winnditaade rewbe rewbe tokosbe, sabu so yiddeji mabbe ndartinii be e Almasiihu, be njidi ko resde, dum noon be kebata ko ñaaweede sabu be ngoppii golle de be mbinndinoo. Ko wonaa duum, be njangga wonde jom en hakkillaaji en, be njaha galleeji e galleeji, be mbiya kadi ko be njidaa resde, be mbiya ko be njidaa resde." sukaabe, njubbinee galleeji mum en, woto ndokku gaño oo daliilu fenaande. Sabu won heen majjii tawo caggal Seydaane. So debbo goondindo ina jogii banndiraabe be ngonaa gootum, yo o toppito be, mbele eklesiya oo ina waawa toppitaade been be ngonaa goonjinbe goonjinbe, gila e Timote1.

Korintiyankoobe arandeere 7 aayaare 8 e 9 mbi'i Haa be resndaaka e rewbe be maayi, mi wi'i be don mari dewgal bana am. Kono so tawii be mbaawaa jogaade koye mabbe, yo be res. Sabu resde buri moyyude e buubde e gidli".

Koolaado kuubal : 'Be resndaaka maa won be meedaa resde, ceertube e seedantaagal ceergal, e rewbe jommbaajo.

Moyyi ko resde no

- a. Yiddeji jokkondiral renndo e jokkere endam ina hada rewbe jom en galleeji wadde golle de eklesiya haani.
- b. Waktuuji burdi heewde ina ndokka fartaŋge yellitde majjere e wonde majjere, ko dum heewi addude yattooje e miijaade golle mo woni kala, jom majjere.
- c. Sabu yiddeji tiidfi sukaabe rewbe jom en galleeji ina poti resde.

Joofnirde miijo

Yuhanna arandeere 3 aayaare 17 e 18 jeertini "Kala mo mari jawdi lesdi, nden o yi'i banndiraawo maako don mari haaje, ammaa o don resa yurmeende maako dow maako, noy yidde Allah woni nder maako? 'Bikkon pamarron, sey en acca hollugo yidde tan bee wolde men e no en kaaldata; en sey en yida goonga nder a".

- a. Yuhanna ina haalana besngu Kerecee'en worbe e rewbe fof.
- b. Banndiraawo in tawa alaa ko hadi e haajuuji nguurndam ina poti wallitde. Banndiraawo ina heewi wonde helmere huubtodinnde wonde gorko walla debbo.

Ragare.

Ko galle debbo jom suudu oo, sukaabe mum, taaniraabe mum, walla banndiraabe mum badtiibe, yeewde so tawii o waawaa toppitaade koye makko. 'Be ngalaa besngu malla be besngu mabbe waawataa walla salii hebugo ko be mari haaje, be don tokka be bee Kirista'en feere-feere e banndu ekklessiya. Haajuuji rewbe rewbe Kerecee'en be ngalaa jawdi ina poti hebde ko adii rewbe wodbe.

Kerecee'en don mari yurmeende ngam be anndi be ñakkiraa ko mari haaje nder yonki bana no Kerecee'en be ngalaa Yahuudu neldi ballal haa Kerecee'en Ibrani'en haa Urusaliima.

Rewbe jom en jawdi en be ngalaa jawdi, be ngalaa e golle mum en, ko adii nde be ngonata jommbaajo, ina njogii innde wadde ko moyyi, e wuurde no weltiniri Alla, ina mbaawi golloraade ekkol. Deftere nde deyyi ko fayti e faandaare winnditaade. Kono miijo am ko be mbadii golle de

Bannu nduu haani. Ina waawi wonde wallude been wonbe e cadeele kono be ngalaa cadeele, jannginde rewbe be ngonaa Kerecee'en Linjiila, jannginde rewbe tokosbe no be mbaɗata e jom suudu mabbe e sukaabe mabbe e yidde e teddungal e hirjinde be e wadde golle moyye.